

Anexa nr. II la Ordinul ministrului educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

**Învățământ special
Clasele pregătitoare – a IV-a
Dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate**

București, 2021

Notă de prezentare

Societatea și educația pentru toți, precum și principiile egalității și participării sociale a copiilor și persoanelor cu cerințe educative speciale, sunt cunoscute din diverse manifestări și documente internaționale (Declarația de la Salamanca), fiind aplicate de mai mulți ani în învățământul special. Procesul activității educative, văzut din perspectiva acceptării și implicării copiilor în diverse forme de activități sociale și religioase, reprezintă un demers complex pentru atingerea unui nivel egal de participare la actul de învățare, cu respectarea particularităților specifice. Obiectivul prioritar al educației religioase este reprezentat de formarea caracterului și a personalității desăvârșite, obiectiv care este dificil de atins în cazul copiilor cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate și care presupune din partea cadrelor didactice stăpânirea celor mai eficiente metode de lucru cu acești copii.

Educația religioasă acționează în acord cu particularitățile psihoindividuale și de vârstă ale copiilor, făcând apel la cele două funcții importante ale acesteia: funcția informativă, cea care pune la dispoziția elevilor cunoștințe specifice, cu caracter teologic, dogmatic, liturgic, precum și funcția formativă, cea care traduce în fapte de viață normele religioase. În acest fel se realizează un sens al vieții creștine pentru copii, o direcție și un mod de a exista.

Educația religioasă, reprezintă un proces complex și de durată, atât prin conținut cât și prin specificul său, punând accent pe principiul unanim recunoscut al centrării întregii activități pe copil.

Programa școlară pentru disciplina **Religie**, nivel primar special, din cadrul ariei curriculare **Om și societate**, are alocată o oră pe săptămână în trunchiul comun al planului - cadru pentru elevi cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate, aprobat prin O.M.E.N. nr. 3622/27.04.2018 și își propune demersuri educative corelate cu obiectivele actuale ale educației în general și ale educației copiilor cu dizabilități intelectuale, în mod special.

Prezenta programă este structurată după cum urmează:

- **Nota de prezentare**, ca parte a programei școlare pentru disciplina Religie, învățământ primar, descrie parcursul obiectului de studiu propus, argumentează structura didactică adoptată și sintetizează o serie de sugestii metodologice.
- **Competențele** sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale, ca parte a programei școlare la disciplina Religie pentru învățământ primar, se definesc pe obiect de studiu și se formează pe durata învățământului primar. Ele au un grad ridicat de generalitate și complexitate și au rolul de a orienta demersul didactic către achizițiile finale dobândite de elev prin învățare.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt însoțite de exemple de activități de învățare, care constituie tot atâtea modalități de organizare a activității didactice în scopul atingerii competențelor.

- **Conținuturile**, ca parte a programei școlare, sunt informații de specialitate, prin intermediul cărora se ating competențele specifice propuse.

Ele sunt grupate pe următoarele domenii: *Dumnezeu ne-a creat din iubire, Prezența lui Dumnezeu în viața omului, Viața creștinului în comunitate, Sărbătorile creștine.*

- Sugestiile metodologice se definesc ca propuneri pentru proiectarea demersului didactic, cu rolul de a orienta profesorul în utilizarea programei școlare și realizarea activităților de învățare - evaluare în concordanță cu specificul disciplinei Religie.

Competențe generale

- 1. Explorarea și descoperirea lumii înconjurătoare, în acord cu valorile religioase**
- 2. Manifestarea unui comportament specific moralei creștine, în relație cu copiii și adulții din mediul personal și social**
- 3. Utilizarea capacităților perceptiv motrice și senzoriale în vederea formării unor comportamente moral creștine**

CLASA PREGĂTITOARE

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Explorarea și descoperirea lumii înconjurătoare, în acord cu valorile religioase

Clasa pregătitoare
<p>1.1. Observarea/participarea la evenimente și sărbători creștine semnificative vieții familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observarea unor fotografii/albume care ilustrează principalele evenimente creștine din viața de familie (botezul, nunta, ziua onomastică etc.); - Exerciții-joc de explorare vizuală (recunoașterea clădirii unei biserici dintr-o mulțime de clădiri); - Exerciții de „citire” după imagini a unor icoane, cărți biblice, desene etc.; - Audierea unor texte biblice despre tradițiile și obiceiurile religioase de Crăciun, Florii și Paște; - Audierea unor rugăciuni/colinde, cântări religioase, ca semn de bucurie a copiilor pentru sărbătorile creștine; - Exerciții de memorare a unor rugăciuni spuse în familie/la școală; - Realizarea, cu ocazia sărbătorilor creștine, a unor desene, felicitări, colaje etc.
<p>1.2. Identificarea rolului evenimentelor și sărbătorilor creștine semnificative în viața familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Audierea unor texte biblice referitoare la crearea lumii văzute și nevăzute de către Dumnezeu; - Exerciții de identificare a darurilor lui Dumnezeu pentru oameni; - Exerciții de pronunție postaudite a unor rugăciuni simple; - Exerciții joc de rol: „Mă rog pentru familia mea/colegii mei”, „Îmi ajut colegul” etc. (cu redarea verbală a acțiunilor efectuate); - Exerciții de observare a unor planșe cu icoane/imagini reprezentative cu Maica Domnului, sfinții și îngerii ca ocrotitori ai copiilor; - Participarea la serbările școlare.
<p>1.3. Utilizarea unui limbaj moral-creștin utilizând expresii și noțiuni nou învățate în viața de zi cu zi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reproducere fidelă a unor mesaje accesibile, despre lumea creată de Dumnezeu din iubire (însoțite de suport concret-intuitiv), folosind un limbaj moral creștin; - Joc de imitare a unor acțiuni de îngrijire a plantelor și a animalelor; - Exerciții de imitare a sunetelor reproduse de animale, păsări etc.; - Exerciții de diferențiere auditivă (zgomote produse obiecte/surse familiare: apă, nisip etc.); - Joc de punere în corespondență (exemplu: „Păsările au fost create de Dumnezeu pentru a zbura pe...”, „Peștii trăiesc în...” etc.).

2. Manifestarea unui comportament specific moralei creștine, în relație cu copiii și adulții din mediul personal și social

Clasa pregătitoare
<p>2.1. Fixarea unor obiceiuri/reguli de comportament moral-creștin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de identificare a membrilor familiei și a relațiilor ce se stabilesc între ei; - Exerciții de identificare a colegilor de clasă/profesorului și a relațiilor de prietenie ce se stabilesc la nivelul colectivului de elevi; - Exerciții de observare și imitare a unor modele de comportamente în diferite situații (în școală, familie, biserică, grupuri de apartenență, comunitate, etc.); - Exerciții joc de rol: „Rugăciunea în familie”, „Colegul meu-cel mai bun prieten” etc.; - Participarea la slujbe bisericești.

Clasa pregătitoare

2.2. Folosirea/aplicarea regulilor de comportament moral-creștin în mediul personal
--

- Jocuri de rol: „Cum mă comport la biserică”;
- Joc de rol: „Cum mă rog înainte de masă”, „Cum mă rog înainte de culcare”;
- Exerciții practic aplicative de respectare a regulilor de comportament în diferite situații: acasă, la școală, pe stradă, la joacă (de exemplu: exersarea salutului în raport de momentul zilei, folosirea cuvintelor „te rog” sau „mulțumesc” etc.);
- Exerciții practic-aplicative de respectare a regulilor de comportament, în vizitele la biserică.

3. Utilizarea capacităților perceptiv-motrice și senzoriale în vederea formării unor comportamente creștine

Clasa pregătitoare

3.1. Explorarea polisenzorială a unor obiecte religioase cunoscute din mediul apropiat

- Exercițiu-joc de explorare vizuală („Recunoaște obiectul”, „Găsește obiectele asemănătoare”);
- Exerciții de selectare, după similaritate, a unei anumite categorii de obiecte dintr-o diversitate de categorii de obiecte (de exemplu selectarea obiectelor de cult din cele laice);
- Exerciții de clasificare, după mărime (de exemplu: cruciulițe de diverse mărimi, iconițe de diverse mărimi);
- Exerciții de reproducere în desen a unor elemente grafice după indicație verbală (de exemplu semnul crucii);
- Realizarea unor desene, colaje cu ocazia diferitelor sărbători religioase.

3.2. Participarea la diferite situații de comunicare religioasă
--

- Exerciții de mișcare și ritm („Facem semnul crucii”);
- Exerciții de formare a noțiunilor integratoare (vocabular tematic - cuvintele însoțitoare semnelui crucii);
- Exerciții de memorare a unor rugăciuni simple (de exemplu „Înger, îngerășul meu” etc.);
- Audierea și/sau memorare a unor cântece și poezii scurte (de exemplu: colinde specifice sărbătorii Crăciunului etc.);
- Participarea la serbările școlare.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa pregătitoare
Dumnezeu ne-a creat din iubire	Dumnezeu a creat lumea din iubire <ul style="list-style-type: none"> - Crearea lumii văzute și nevăzute (Dumnezeu a creat cerul și pământul, Dumnezeu a creat lumea plantelor și animalelor, Dumnezeu a creat omul) - Ființa cea mai importantă de pe pământ - omul (omul creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, omul în relație cu celelalte ființe de pe pământ) - Omul, copilul lui Dumnezeu (părintele ceresc, părinți proprii, ascultarea de Tatăl ceresc, ascultarea de proprii părinți) - Pronia divină (Dumnezeu are grijă de toți copiii lui, rugăciuni de mulțumire către Dumnezeu)
Prezența lui Dumnezeu în viața omului	Dumnezeu ne ocrotește și ne veghează <ul style="list-style-type: none"> - Prin Creație Dumnezeu ne ocrotește (Lumea creată în folosul omului, Omul ocrotește natura etc.) - Dumnezeu a creat îngerii pentru a veghea copiii (cine sunt îngerii, îngerul păzitor, rugăciuni specifice etc.) - Iubirea lui Iisus Hristos față de copii - Ocrotitorii copiilor - Maica Domnului, sfinții și îngerii
Viața creștinului în comunitate	Dumnezeu ne învață să ne ajutăm semenii <ul style="list-style-type: none"> - Familia creștină (cunoașterea membrilor unei familii, relațiile dintre membrii familiei, activități religioase în familie, rugăciuni spuse în familie) - Micul creștin la școală (școala unde micul creștin petrece o parte din zi, reguli de comportament religios al micului creștin la școală, relația cu adulții și copiii la școală) - Micul creștin și prietenii săi (ce înseamnă să fi coleg, ce înseamnă să fii prieten, alegerea prietenilor)
Sărbătorile creștine	Darul lui Dumnezeu pentru oameni - Nașterea și Învierea Domnului <ul style="list-style-type: none"> - Bucuria copiilor - Nașterea Pruncului Iisus (bucuria primirii darurilor de Crăciun, Locul Nașterii Domnului-Betleem etc.) - Sărbătorirea Crăciunului (colinde, împodobirea bradului, participarea la Sfânta Liturghie) - Bucuria copiilor la Florii și la Paști (sfințirea ramurilor de salcie, bucuria copiilor la intrarea domnului în Ierusalim, bucuria copiilor la slujba de Înviere) - Tradiții și obiceiuri de Paști (salutul din perioada Pascală, ciocnirea ouălor roșii)

CLASA I

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Explorarea și descoperirea lumii înconjurătoare, în acord cu valorile religioase

Clasa I
<p>1.1. Observarea/participarea la evenimente și sărbători creștine semnificative vieții familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de observare a unor fotografii/albume care ilustrează principalele evenimente creștine din viața de familie (botezul, nunta, ziua onomastică etc.); - Exerciții-joc de explorare vizuală (biserica, natură, cărți, împrejurări concrete ale vieții unde putem să-l descoperim pe Dumnezeu); - Exerciții de comunicare verbală și nonverbală despre tradițiile și obiceiurile religioase de Crăciun, Florii și Paște; - Audierea unor rugăciuni/colinde, cântări religioase, ca semn de bucurie a copiilor pentru sărbătorile creștine; - Joc de rol: „De ziua mea”, „La botezul fratelui meu” etc.; - Exerciții de redare mimică și pantomimică a unor situații și evenimente dintr-o zi din viața unui creștin; - Realizarea, cu ocazia sărbătorilor creștine, a unor desene, felicitări, colaje etc.
<p>1.2. Identificarea rolului evenimentelor și sărbătorilor creștine semnificative vieții familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Audierea unor texte biblice despre vestitorii credinței (despre prooroci, Iisus, Maica Domnului, îngeri și sfinți); - Exerciții de pronunție postaudite a unor rugăciuni simple; - Exerciții de observare a unor icoane/imagini reprezentând persoane care se roagă; - Joc didactic de vocabular imagistic: „Spune ce reprezintă!”. „Recunoaște momentul/locul” (momentele în care ne rugăm, locul unde ne rugăm, foloasele rugăciunii, pentru cine ne rugăm etc.); - Participarea la serbările școlare.
<p>1.3. Utilizarea unui limbaj moral-creștin utilizând expresii și noțiuni nou învățate în viața familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reproducere fidelă a unor mesaje accesibile, despre lumea creată de Dumnezeu din iubire (însoțite de suport concret-intuitiv), folosind un limbaj moral-creștin; - Joc de imitare a unor acțiuni de îngrijire a plantelor și a animalelor; - Exerciții de imitare a sunetelor reproduse de animale, păsări etc.; - Exerciții de diferențiere auditivă (zgomote produse obiecte/surse familiare: apă, nisip etc.); - Joc de punere în corespondență (de exemplu: „Păsările au fost create de Dumnezeu pentru a zbura pe...”, „Peștii trăiesc în...” etc.); - Povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) despre Sfinții Apostoli care au răspândit cuvântul lui Dumnezeu; - Audierea unor texte scurte din literatură care ilustrează sărbătorile creștine.

2. Manifestarea unui comportament moral-creștin, în relație cu copiii și adulții din mediul personal și social

Clasa I
<p>2.1. Utilizarea unei conduite în relațiile cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în concordanță cu valorile religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de identificare a membrilor familiei și a relațiilor ce se stabilesc între ei; - Exerciții de identificare a colegilor de clasă/profesorului și a relațiilor ce se stabilesc la nivelul colectivului de elevi;

Clasa I
<ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de observare și imitare a unor modele de comportamente în concordanță cu valorile religioase, în diferite situații (în școală, familie, biserică, grupuri de apartenență, comunitate etc.); - Exerciții joc de rol: „Rugăciunea în familie”, „Colegul meu-cel mai bun prieten”, „ Cum m-aș comporta când...”, „ Îmi ajut familia/colegii/prietenii/profesorii” etc.; - Audierea/exerciții de reproducere a unor rugăciuni la intrarea în clasă, la ieșirea din clasă, la masă etc.; - Participarea la slujbe bisericesti.
<p>2.2. Îndeplinirea unor sarcini cu caracter de responsabilitate la sugestia adultului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții practic-aplicative de respectare a responsabilităților date pentru diferite situații: acasă, la școală, pe stradă, la joacă (de exemplu: exersarea rugăciunilor în raport cu momentul zilei etc.); - Exerciții practic aplicative de respectare a regulilor de comportament, în vizitele la biserică.

3. Utilizarea capacităților perceptiv-motrice și senzoriale în vederea formării unor comportamente creștine

Clasa I
<p>3.1. Explorarea polisenzorială a obiectelor religioase din mediul apropiat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc de includere a unui obiect/imagini dintr-un set de trei-patru obiecte/imagini percepute anterior („Găsește obiectul/imaginea care lipsește”); - Exerciții-joc de formare de perechi de obiecte/imagini pe planșă/tabla magnetică („Formează perechea”); - Exerciții de executare a unor mișcări la comandă dată, pentru controlarea reacțiilor motrice (gestul închinării la comanda cuvintelor însoțitoare); - Exerciții de clasificare, după mărime și culoare (de exemplu: cruciulițe de diverse mărimi și culori, iconițe de diverse mărimi etc.); - Exerciții de observare a unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Nicolae, a Sfântului Andrei etc.; - Exerciții de reproducere în desen a unor elemente grafice după indicație verbală (de exemplu, semnul crucii); - Realizarea cu ocazia diferitelor sărbători religioase, a unor desene, colaje, felicitări.
<p>3.2. Participarea la diferite situații de comunicare religioasă prin exersarea proceselor psihice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de formare a noțiunilor integratoare (vocabular tematic-cuvintele însoțitoare semnului crucii); - Exerciții de dezvoltare a vocabularului specific domeniului religios; - Repetarea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios; - Exerciții de memorare a unor rugăciuni simple (de exemplu, „Înger, îngerășul meu”); - Audierea și/sau memorare a unor cântece și poezii scurte (de exemplu, colinde specifice sărbătorii Crăciunului); - Participarea la serbările școlare.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa I
Dumnezeu ne-a creat din iubire	Descoperirea Lui Dumnezeu <ul style="list-style-type: none"> - Ce înseamnă să fii creștin? - Cum mă comport ca un creștin? - O zi din viața unui creștin - Unde îl descopăr pe Dumnezeu? (biserica, natură, cărți, în împrejurări concrete ale vieții)
Prezența lui Dumnezeu în viața omului	Dumnezeu ne călăuzește <ul style="list-style-type: none"> - Dumnezeu ne ajută să înțelegem credința (Dumnezeu l-a trimis pe fiul Său în lume, Iisus Hristos a explicat cuvântul lui Dumnezeu;) - Dumnezeu a trimis vestitori pentru explicarea credinței (prooroci, Iisus Hristos, Maica Domnului, îngerii și sfinții) - Sfinții Apostoli au fost alături de oameni (Sfinții Apostoli au răspândit cuvântul lui Dumnezeu, Sfântul Apostol Andrei - Apostolul românilor)
Viața creștinului în comunitate	Rugăciunea omului față de Dumnezeu pentru semenii <ul style="list-style-type: none"> - Comunicarea omului cu Dumnezeu prin rugăciune (ce este rugăciunea, Cine se roagă la Dumnezeu, exemple de rugăciuni) - Momente de rugăciune (momentele în care ne rugăm, la intrarea în clasă, la ieșirea din clasă, la masă etc.) - Folioasele rugăciunii (de ce ne rugăm, împlinirea cererilor de ajutor)
Sărbătorile creștine	Slăvirea Nașterii și Învierii Domnului, în cântec și vers <ul style="list-style-type: none"> - Colinde de Crăciun (ce sunt colindele, când se colindă, cine colindă etc.) - Nașterea Domnului în poezia creștină românească (poezii la alegere) - Cum salută creștinii la Sfintele Paști (care este salutul, ce semnificație are salutul practicat în perioada Paștelui, în ce perioadă se folosește) - Învierea Domnului în poezia creștină românească (poezii la alegere)

CLASA a II-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea și descoperirea lumii înconjurătoare, în acord cu valorile religioase**

Clasa a II-a
<p>1.1. Recunoașterea principalelor evenimente și sărbători creștine semnificative vieții familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc cu marionete pe tema tradițiilor și obiceiurilor religioase, practicate la sărbătorile creștine; - Exerciții joc de imitare a unor acțiuni efectuate de creștini pentru primirea Sfintei Împărtășanii; - Audierea unor rugăciuni/colinde, cântări religioase, ca semn de bucurie a copiilor pentru sărbătorile creștine; - Joc de rol: „La colindat”, „În jurul bradului de Crăciun” etc.; - Exerciții de redare mimică și pantomimică a unor situații și evenimente dintr-o zi din viața unui creștin; - Realizarea, cu ocazia sărbătorilor creștine, a unor desene, felicitări, colaje etc.
<p>1.2. Identificarea rolului evenimentelor și sărbătorilor creștine semnificative în viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Audierea unor texte biblice cu tema iubirii creștine față de semenii; - Participarea la slujbele religioase (Sfânta Liturghie/primirea Sfintei Împărtășanii); - Exerciții joc de pronunție postaudiție a unor rugăciuni simple; - Exerciții de observare a unor icoane/imagini care reprezintă persoane care se roagă; - Joc didactic de vocabular imagistic: „Spune ce reprezintă!”. „Recunoaște momentul/locul” (tradiții de Crăciun, Florii și Paște: colindul, mersul cu icoana etc.); - Participarea la serbările școlare.
<p>1.3. Utilizarea unui limbaj moral-creștin utilizând expresii și noțiuni nou învățate în viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reproducere fidelă a unor mesaje accesibile, despre fapte de milostenie, de iertare și de mulțumire (însoțite de suport concret-intuitiv), folosind un limbaj moral-creștin preluat din audierea unor texte biblice și din viețile sfinților; - Povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) despre tradițiile religioase practicate la sărbătorile creștine; - Joc de rol pe teme date (iertarea, milostenia, ajutorarea etc.); - Alcătuirea de propoziții simple folosind un limbaj moral-creștin, pe bază de suport imagistic; - Exerciții de joc de acțiune: comandă - execuție - redare verbală a acțiunilor efectuate (folosind formulele de adresare „Mulțumesc!”, „Vă rog!”, „Iertați-mă!” etc.).

2. Manifestarea unui comportament moral-creștin, în relație cu copiii și adulții din mediul personal și social

Clasa a II-a
<p>2.1. Recunoașterea unor diferențe raportate la oameni/colegi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de observare și imitare a unor modele de comportamente în concordanță cu valorile religioase în diferite situații (în școală, familie, biserică, grupuri de apartenență, comunitate etc.); - Exerciții-joc de rol: „Rugăciunea în familie”, „Colegul meu-cel mai bun prieten”, „Cum m-aș comporta când...”, „Îmi ajut familia/colegii/prietenii/profesorii” etc.; - Audierea/exerciții de reproducere a unor rugăciuni la intrarea în clasă, la ieșirea din clasă, la masă etc.; - Exerciții-joc de rol pe tema ajutorării celor aflați în nevoie, pornind de la situații concrete, preluate din audierea unor texte biblice și din viețile sfinților;

Clasa a II-a
<ul style="list-style-type: none"> - Povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) reprezentând situații de iertare a celor ce fac fapte rele, pornind de la exemplele biblice și viețile sfinților ; - Participarea la slujbele bisericești; - Stabilirea unor reguli de comportament la nivelul clasei.
<p>2.2. Observarea activă din viața cotidiană a propriei credințe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de identificare a calităților membrilor grupurilor din care fac parte (membri ai familiei, colegi de clasă, prieteni), expuse în desene, planșe; - Exerciții de identificare a comportamentului (bun sau rău) diferitelor persoane (din viața de zi cu zi, din Biblie, din povești); - Exerciții practic aplicative de respectare a regulilor de protejare a naturii, pornind de la exemple date (din viața de zi cu zi, personaje biblice, sfinți); - Exerciții practic aplicative de respectare a regulilor de comportament, în vizitele la biserică.

3. Utilizarea capacităților perceptiv-motrice și senzoriale în vederea formării unor comportamente creștine

Clasa a II-a
<p>3.1. Recunoașterea polisenzorială a obiectelor religioase din mediul apropiat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc de extragere a unui obiect/imagini dintr-un set de trei-patru obiecte/imagini percepute anterior („Găsește obiectul/imaginea care lipsește”); - Exerciții-joc de punere în corespondență a unor obiecte/imagini pe planșă/tablă magnetică (de exemplu, „Alege perechea”); - Exerciții de recunoaștere a unor mișcări pentru controlarea reacțiilor motrice (gestul închinării la comanda cuvintelor însoțitoare); - Exerciții de clasificare după mărime, culoare, material (de exemplu: cruciulițe de diverse mărimi și culori, din lemn, plastic, metal, bumbac; iconițe de diverse mărimi); - Exerciții de observare și descriere a unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Nicolae, a Sfântului Andrei etc.; - Exerciții de reproducere în desen a unor elemente grafice, după indicație verbală (de exemplu, semnul crucii); - Realizarea cu ocazia diferitelor sărbători religioase, a unor desene, colaje, felicitări, ornamente.
<p>3.2. Cooperarea cu ceilalți la diferite situații de comunicare religioasă prin exersarea proceselor psihice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de dezvoltare a vocabularului specific domeniului religios; - Formularea și repetarea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios; - Povestirea după imagini pe teme religioase (Nașterea lui Iisus, Copilăria lui Iisus); - Exerciții de memorare a unor rugăciuni simple (de exemplu, „Înger, îngerășul meu”); - Audierea și/sau memorarea unor cântări religioase și poezii scurte (de exemplu, colinde specifice sărbătorii Crăciunului); - Participarea la serbările școlare.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a II-a
Dumnezeu ne-a creat din iubire	Iubirea Omului față de Dumnezeu <ul style="list-style-type: none"> - Iubirea față de aproapele (exemple de povestiri biblice, exemple din viața de zi cu zi, rugăciuni pentru cei apropiați) - Milostenia față de semeni (exemple de povestiri biblice, exemple din viața de zi cu zi) - Participarea la slujbe religioase (Sfânta Liturghie)
Prezența lui Dumnezeu în viața omului	Dumnezeu ne dă putere <ul style="list-style-type: none"> - Pentru a deveni creștini (cum devenim creștini, cine devine creștin) - Primirea iertării prin spovedanie (Ce reprezintă Sfânta Taină a Spovedaniei) - Primirea Sfintei Împărtășanii (unirea cu Hristos; ce reprezintă Sfânta Taină a Împărtășaniei, cum se pregătește un creștin pentru primirea Sfintei Împărtășanii)
Viața creștinului în comunitate	Iubirea creștină față de semeni <ul style="list-style-type: none"> - Mulțumirea față de cei ce fac fapte bune (ce este mulțumirea, exemple biblice de persoane care au mulțumit pentru faptele bune ce li s-au întâmplat) - Ajutorarea celor aflați în nevoi (ce înseamnă persoane aflate în nevoi, cum ne purtăm cu persoanele bolnave, copiii orfani etc.) - Iertarea celor ce fac fapte rele (ce este iertarea, de ce avem nevoie de iertare, exemple biblice și din viețile sfinților despre iertare)
Sărbătorile creștine	Tradiții religioase practicate la sărbătorile creștine <ul style="list-style-type: none"> - Tradiții religioase de Crăciun (mersul cu icoana, colindul, mersul cu steaua etc.) - Tradiții de Bobotează (botezul Domnului) - Tradiții religioase de Florii (colindul de Florii, sfințirea ramurilor de salcie) - Tradiții religioase de Paște (împodobirea bisericii de Paște etc.)

CLASA a III-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Explorarea și descoperirea lumii înconjurătoare, în acord cu valorile religioase

Clasa a III-a
<p>1.1. Prezentarea principalelor evenimente și sărbători creștine semnificative vieții familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții cu caracter practic-aplicativ - colaje cu fotografii care ilustrează principalele evenimente creștine din viața de familie (botezul, nunta, ziua onomastică etc.); - Exerciții-joc de explorare vizuală (recunoașterea clădirii unei biserici dintr-o mulțime de clădiri); - Exerciții-joc cu marionete pe tema tradițiile și obiceiurile religioase practicate la sărbătorile creștine; - Exerciții-joc de imitare a unor acțiuni efectuate de prooroci, cei care au vestit nașterea lui Iisus; - Exerciții de memorizare a unor rugăciuni/colinde, cântări religioase, ca semn de bucurie al copiilor pentru marile sărbători creștine; - Joc de rol: „La slujba bisericească”, „Când/cu cine merg la slujba bisericească?”, „Preotul mă îndrumă în Biserică” etc.; - Exerciții de redare mimică și pantomimică a unor situații și evenimente petrecute într-o zi de către un creștin; - Exerciții de reproducere fidelă a unor rugăciuni scurte, însoțite de suport concret-intuitiv; - Participarea la serbări școlare.
<p>1.2. Stabilirea rolului evenimentelor și sărbătorilor creștine în viața propriei familii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Audierea unor texte biblice cu tema minunilor făcute de Domnul nostru Iisus Hristos; - Exerciții de identificare și deosebire a minunilor de faptele obișnuite; - Exerciții de observare a unor icoane/imagini reprezentând persoane care se roagă; - Joc didactic de vocabular imagistic: „Spune ce reprezintă!”. „Recunoaște momentul/locul” (vestitorii Nașterii lui Iisus, călătoria magilor, deniile etc.); - Realizarea cu ocazia sărbătorilor creștine, a unor desene sau felicitări, colaje etc.
<p>1.3. Utilizarea unui limbaj moral-creștin utilizând expresii și noțiuni nou învățate în diferite contexte de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reproducere fidelă a unor mesaje accesibile, despre Biserică și slujba religioasă (însoțite de suport concret-intuitiv), folosind un limbaj moral creștin preluat din audierea unor texte biblice și din viețile sfinților; - Povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) despre tradițiile religioase practicate la sărbătorile creștine; - Joc de rol pe teme date (adevărul, blândețea și bunătate): „Vânătorul de minciuni”, „O zână a adevărului”, „Cutia cu fapte bune” etc.; - Joc de punere în corespondență a cuvântului cu imaginea; - Alcătuirea de propoziții simple folosind cuvinte din domeniul moral-religios, pe bază de suport imagistic.

2. Manifestarea unui comportament moral-creștin, în relație cu copii și adulții din mediul personal și social

Clasa a III-a
<p>2.1. Recunoașterea unor diferențe raportate la oameni și aplicarea unui comportament adecvat față de aceștia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de observare și imitare a unor modele de comportamente în concordanță cu valorile religioase, în diferite situații (în școală, familie, biserică, grupuri de apartenență, comunitate etc.);

Clasa a III-a
<ul style="list-style-type: none"> - Exerciții joc de rol: „ Dacă aș fi...”, „ Eu sunt...” etc.; - Exerciții-joc de rol pe tema ajutorării celor aflați în nevoie, pornind de la situații concrete, preluate din audierea unor texte biblice și din viețile sfinților; - Povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) reprezentând situații de iertare a celor ce fac fapte rele, pornind de la exemplele biblice și viețile sfinților; - Exerciții de observare și comparare a propriului corp cu cel al colegului de bancă, de comparare a lucrurilor/jocurilor/mâncărilor preferate etc.; - Participarea în cadrul unor activități extracurriculare în cadrul cărora elevii să aibă oportunitatea de a afla lucruri noi despre alte culturi, alte religii, etnii etc.; - Vizionarea unor filme cu tema toleranței; <p>Stabilirea unor reguli de comportament la nivelul clasei.</p>
<p>2.2. Descoperirea elementelor care stau la baza credinței creștine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții practic-aplicative de identificare în imagini și texte, a unor personaje biblice și a unor sfinți; - Exerciții practic-aplicative de reprezentare într-o compoziție plastică a unei biserici; - Exerciții practic-aplicative de identificare a unei biserici dintr-o serie de imagini date; - Exerciții practic-aplicative de respectare a regulilor de comportament, în vizitele la biserică.

3. Utilizarea capacităților perceptiv-motrice și senzoriale în vederea formării unor comportamente creștine

Clasa a III-a
<p>3.1. Observarea polisenzorială a obiectelor religioase din mediul apropiat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc de identificare a obiectelor religioase dintr-un set de obiecte/imagini percepute anterior („Denumeste obiectele de cult identificate”); - Exerciții-joc de formare de mulțimi cu obiecte/imagini pe planșă/tabla magnetică („mulțimea”); - Exerciții de observare și descriere a unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Nicolae, a Sfântului Andrei etc.; - Exerciții de completare a unor desene lacunare („Completează pentru a obține”); - Realizarea cu ocazia diferitelor sărbători religioase, a unor desene, colaje, felicitări, ornamente;
<p>3.2. Adaptarea la diferite situații de comunicare religioasă prin exersarea proceselor psihice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de dezvoltare a vocabularului specific domeniului religios; - Formularea și repetarea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios; - Formularea de răspunsuri la întrebări ce fac referire la evenimente religioase semnificative din viața comunității; - Audierea și/sau memorarea unor cântări religioase și poezii scurte (de exemplu, colinde specifice sărbătorii Crăciunului și altor sărbători de iarnă); - Participarea la serbările școlare.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a III-a
Dumnezeu ne-a creat din iubire	Biserica este casa lui Dumnezeu <ul style="list-style-type: none"> - Ce este Biserica? (Casa lui Dumnezeu; Cum arată o Biserică?) - Când mergem la Biserică? (zile destinate slujbelor religioase, momente ale zilei destinate rugăciunii) - Cu cine mergem la Biserică? (mersul la biserică împreună cu familia, prietenii, profesorul de religie etc.) - Cine mă îndrumă în Biserică? (preotul, cântărețul etc.)
Prezența lui Dumnezeu în viața omului	Dumnezeu ne arată prin fapte iubirea ce o poartă omului <ul style="list-style-type: none"> - Trimiterea Fiului lui Dumnezeu pe pământ, semn al iubirii față de om (Buna Vestire; Nașterea Domnului Iisus Hristos;) - Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de oameni (ce este o minune, exemple de minuni;) - Maica Domnului și sfinții fac minuni pentru oameni (exemple de minuni săvârșite de Maica Domnului, sfinți sau îngeri, mijlocitori ai oamenilor înaintea lui Dumnezeu) - Minuni pe parcursul timpului (povestiri religioase)
Viața creștinului în comunitate	Dumnezeu ne învață să trăim unii cu alții <ul style="list-style-type: none"> - Nevoia de a spune adevărul (de ce este bine să spunem mereu adevărul, la ce ne ajută să spunem mereu adevărul) - Ascultarea și împlinirea sfaturilor bune (ce este ascultarea, pe cine trebuie să ascultăm, la ce folosesc sfaturile bune etc.) - Blândețea și bunătatea, atributele unui bun creștin (ce este blândețea, ce este bunătatea, recunoașterea unui creștin bun și blând)
Sărbătorile creștine	Marile sărbători creștine – veste și înfăptuire <ul style="list-style-type: none"> - Vestitorii Nașterii lui Iisus (proorocii cei ce au anunțat nașterea lui Iisus) - Călătoria magilor la Betleem în căutarea pruncului Iisus - Săptămâna Patimilor (Deniile) - Învierea Domnului (Femeile Mironosițe)

CLASA a IV-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea și descoperirea lumii înconjurătoare, în acord cu valorile religioase**

Clasa a IV-a
<p>1.1. Prezentarea importanței unor evenimente și sărbători creștine în viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții cu caracter practic-aplicativ - colaje cu fotografii care ilustrează principalele evenimente creștine din viața de familie (botezul, nunta, ziua onomastică etc.); - Exerciții-joc cu marionete cu tema tradițiilor și obiceiurilor religioase, practicate la sărbătorile creștine; - Exerciții-joc de imitare a unor acțiuni efectuate de creștini pentru participarea la Sfânta Liturghie; - Exerciții de memorizare a unor rugăciuni/colinde, cântări religioase, ca semn de bucurie al copiilor pentru marile sărbători creștine; - Jocuri de rol: „Micul creștin”, „Mă rog pentru părinți/colégi” etc.; - Joc didactic de vocabular imagistic (faptele bune - răspuns la iubirea lui Dumnezeu, fapte din viața de zi cu zi a unui creștin): „Spune ce reprezintă!”, „Recunoaște evenimentul!”; - Alcătuirea de propoziții simple pe bază de suport imagistic cu conținut creștin; - Exerciții de reproducere fidelă a unor rugăciuni scurte, însoțite de suport concret-intuitiv; - Realizarea cu ocazia sărbătorilor creștine, a unor desene, felicitări, colaje etc.; - Participarea la serbări școlare.
<p>1.2. Stabilirea rolului evenimentelor și sărbătorilor creștine în viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participarea la slujbele religioase și primirea Sfintei Împărtășanii; - Exerciții de observare a interiorului bisericii și a obiectelor din aceasta; - Reprezentarea plastică a unei biserici, prin desen după contur; - Exerciții de pronunție, postauditiție a unor rugăciuni simple; - Exerciții de observare a unor planșe cu icoane/imagini care reprezintă persoane care se roagă; - Exerciții de identificare a rolului rugăciunii și felurile ei.
<p>1.3. Utilizarea unui limbaj moral-creștin utilizând expresii și noțiuni nou învățate pentru corelarea interdisciplinară</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de reproducere fidelă a unor mesaje accesibile, despre Biserică și slujba religioasă (însoțite de suport concret-intuitiv), folosind un limbaj moral-creștin preluat din audierea unor texte biblice și din viețile sfinților; - Povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) despre tradițiile religioase practicate la sărbătorile creștine; - Joc de rol pe teme date (iubirea creștină în prietenie): „Sfoara prieteniei”, „Tabloul prieteniei”, „Mesaje de prietenie” etc.; - Joc de punere în corespondență a cuvântului cu imaginea; - Alcătuirea de propoziții simple folosind cuvinte din domeniul moral-religios, pe bază de suport imagistic; - Exerciții de identificare a regulilor de comportare în biserică; - Realizarea unor colaje/participarea la proiecte pe diferite teme interdisciplinare: „Apa și aerul în viața mea”, „Familia mea”, „Felicitări de Crăciun”, „Obiceiuri creștine în literatură” etc.; - Participarea la jocuri, serbări, concursuri, pe teme religioase.

2. Manifestarea unui comportament moral-creștin, în relație cu copiii și adulții din mediul personal și social

Clasa a IV-a
<p>2.1. Înțelegerea comportamentului moral-creștin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de observare și imitare a unor modele de comportamente în diferite situații, în concordanță cu valorile religioase (în școală, familie, biserică, grupuri de apartenență, comunitate etc.); - Exerciții-joc de rol pe tema ajutorării celor aflați în nevoie, pornind de la situații concrete, preluate din audierea unor texte biblice și din viețile sfinților; - Audierea unor texte literare simple care evidențiază diferite tipuri de comportamente moral-religioase, atitudini pozitive față de sine /față de alte persoane; - Exerciții-joc: „Așa se comportă colegul meu de bancă/fratele meu/mama mea/profesorul meu” etc.
<p>2.2. Diferențierea între a fi bun și a fi rău</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de rol: „Așa da”, „Așa nu”; - Joc de rol: „Cum mă rog înainte de masă”, „Cum mă rog înainte de culcare”; - Exerciții practic aplicative de respectare a regulilor de comportament în diferite situații: acasă, la școală, pe stradă, la joacă (de exemplu: exersarea salutului în raport de momentul zilei, folosirea cuvintelor „te rog” sau „mulțumesc” etc.); - Exerciții practic-aplicative de respectare a regulilor de comportament, în cadrul vizitelor la biserică.

3. Utilizarea capacităților perceptiv-motrice și senzoriale în vederea formării unor comportamente creștine

Clasa a IV-a
<p>3.1. Recunoașterea polisenzorială a obiectelor religioase din mediul apropiat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere a obiectelor religioase dintr-un set de obiecte/imagini percepute anterior (Denumeste obiectele de cult identificate”); - Exerciții-joc de corespondență între mulțimi cu obiecte/imagini pe planșă/tabla magnetică, („mulțimea”); - Exerciții de observare și descriere a unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Nicolae, Sfântului Andrei etc.; - Exerciții de completare a unor desene lacunare („Completează pentru a obține”); - Realizarea cu ocazia diferitelor sărbători religioase, a unor desene, colaje, felicitări, ornamente.
<p>3.2. Cooperarea cu ceilalți la diferite situații de comunicare religioasă prin exersarea proceselor psihice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de dezvoltare a vocabularului specific domeniului religios; - Exersarea conversației pe tema regulilor de comportament („Cum mă comport la biserică?”, „cum ne rugăm?”); - Formularea de răspunsuri la întrebări ce fac referire la evenimente religioase din viața omului (botez, nuntă, zi onomastică); - Audierea unor scurte texte religioase, referitoare la marile sărbători creștine; - Participarea la serbările școlare.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
Dumnezeu ne-a creat din iubire	Relația omului cu Dumnezeu <ul style="list-style-type: none"> - Întâlnirea cu Dumnezeu în Biserică - participarea la Sfânta Liturghie, Primirea Sfintei Împărtășanii) - Rugăciunea - mărturie a relației omului cu Dumnezeu (ce este rugăciunea, felurile rugăciunii, exemple de rugăciuni) - Micul creștin și faptele bune ca răspuns la iubirea lui Dumnezeu (ajutorul dat colegilor, rugăciunea pentru cei nevoiași, exemple din viața de zi cu zi)
Prezența lui Dumnezeu în viața omului	Dumnezeu ne învață <ul style="list-style-type: none"> - Cuvântul lui Dumnezeu (Dumnezeu a vorbit strămoșilor noștri Adam și Eva, cuvântul lui Dumnezeu a fost scris în Biblie, Fiul lui Dumnezeu a vorbit oamenilor) - Apostolii au răspândit cuvântul lui Dumnezeu (cine sunt apostolii, primul apostol chemat) - Cuvântul lui Dumnezeu în pilde (exemple de pilde, povestiri religioase)
Viața creștinului în comunitate	Dumnezeu ne învață iubirea creștină <ul style="list-style-type: none"> - Iubirea, cea mai importantă învățătură a Domnului Iisus Hristos (ce este iubirea creștină, iubirea față de semenii, exemple biblice de iubire creștină) - Împlinirea poruncii iubirii în familie (exemple de iubire în familie prin pilde - Pilda fiului risipitor etc.) - Împlinirea poruncii iubirii creștine în prietenie (Ce este un bun prieten?, Cum ne alegem un bun prieten?, Cum ajutăm un prieten?, Exemple biblice și din viața de zi cu zi despre prietenie.)
Sărbătorile creștine	Sărbători închinare Domnului Iisus Hristos <ul style="list-style-type: none"> - Nașterea Domnului - Botezul Domnului - Învierea Domnului - Înălțarea Domnului

Sugestii metodologice

Sugestiile metodice au rolul de a orienta profesorul în utilizarea programei școlare pentru proiectarea și realizarea activităților de predare - învățare – evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei Religie.

La nivel primar, copiii cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate, vor învăța ceea ce le este necesar pentru dezvoltarea lor armonioasă, prin metode adecvate vârstei și deficienței. Recomandăm ca metodele să fie selectate în raport cu scopul și competențele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul și gradul dizabilităților), nivelul și specificitatea mijloacelor de comunicare, tipul de percepție al elevilor.

Metodele de predare-învățare-evaluare recomandate în activitățile didactice la disciplina religie vizează în mod special:

- Metodele interogative (în mod special cele bazate pe conversație euristică) duc la descoperirea noului, exersarea proceselor psihice, clarifică, sintetizează, consolidează și sistematizează cunoștințele, verifică și evaluează performanțele elevilor cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate.
- Jocul didactic și dramatizarea (metode de simulare) favorizează:
 - aplicarea cu succes a conținutului disciplinei Religie, cât și formarea și dezvoltarea comunicării;
 - implicarea elevilor cât mai directă în situații și circumstanțe de viață simulate;
 - apariția motivația și înlesnește participarea activă, emoțională a elevilor;
 - construirea unui mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.
- Povestirea însoțită de suporturi ilustrativ-sugestive, sau imagini filmate, captează ușor atenția și înlesnește implicarea afectiv-motivațională a elevilor la activitățile desfășurate în cadrul orelor de religie.
- Metoda imitației și procedeul înlănțuirii și modelării ocupă un loc foarte important datorită compatibilității existente între specificul dizabilităților elevilor și particularitățile de învățare ale respectivelor categorii de subiecți, dar și datorită antrenării și consolidării noilor cunoștințe și deprinderi dobândite din domeniul disciplinei religie, pe care elevii trebuie să le însușească.
- Învățarea prin cooperare:
 - dezvoltă comunicarea, socializarea, relaționarea, colaborarea și sprijinul reciproc pentru rezolvarea unor situații problemă sau pentru explorarea unor teme noi;
 - favorizează cunoașterea, înțelegerea și acceptarea reciprocă dintre elevi;
 - dezvoltă o serie de aptitudini și capacități referitoare la spiritul de toleranță, ascultarea activă, autonomia personală, responsabilitatea și participarea socială.

Așadar, putem spune că, metodele descrise mai sus au ca avantaj valențele lor formative și posibilitatea evaluării continue și obiective a elevilor, iar aplicarea lor presupune din partea profesorului folosirea unor mijloace didactice variate, cu caracter intuitiv, ilustrativ, practic-aplicativ care să faciliteze transmiterea unor cunoștințe, formarea unor deprinderi, evaluarea unor achiziții și realizarea unor aplicații în cadrul procesului instructiv-educativ. De asemenea, în învățământul special, materialele și mijloacele de învățământ au un rol fundamental în valorificarea principului intuiției și accesibilizarea conținuturilor învățării. Mijloacele și materialele didactice facilitează percepția directă a realității, solicită și sprijină operațiile gândirii, imaginația și creativitatea elevului atât în ora de religie, cât și în activități extrașcolare. În contextul de mai sus, recomandăm ca în cadrul orelor de religie să fie utilizate materiale didactice precum: planșe ilustrative, jetoane adaptate temelor abordate, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, povești, jocuri, prezentări Power-Point, fișe pentru desen, jucării, texte literare cu conținut religios, culegeri de cântece necesare organizării serbărilor școlare.

Evaluarea, ca parte integrantă a procesului de învățământ, reprezintă modalitățile sau tipurile specifice de integrare a operațiilor de măsurare - apreciere - decizie în activitatea didactică. Acest lucru presupune aplicarea unor metode variate de evaluare,

moderne care să evidențieze cât mai obiectiv nivelul de pregătire al elevilor prin raportare la potențialul lor intelectual și aptitudinal. Evaluarea urmărește eficientizarea procesului instructiv-educativ, având o relevanță crescută în modalitățile de formulare a competențelor, în structurarea, accesibilizarea, operaționalizarea și flexibilizarea conținuturilor lecției, în alegerea metodelor și mijloacelor didactice potrivite pentru nivelul și particularitățile psihopedagogice ale elevilor, cum ar fi: observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, fișa de evaluare.

Bibliografie

1. Bolocan, C.M. (2005), *Catehetica și Didactica Religiei. Interferențe și deosebiri*, Iași: Editura Performantica;
2. Călugăr, D. (2007), *Catehetica*, Cluj Napoca: Editura Renașterea;
3. Cucuș, C.(2009), *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Iași: Editura Polirom;
4. Mantzaridis, G., (2006), *Morala creștină. Omul și Dumnezeu. Omul și semenul. Poziționări și perspective existențiale și biotice*, București: Editura Bizantină;
5. Opriș, D. Opriș, M. (2006), *Metode active de predare-învățare. Modele și aplicații la religie*, Iași: Editura Sf. Mina;
6. Prelipcean, V., NEAGA, N., BARNA, Gh., CHIALDA, M., (2003), *Studiul Vechiului Testament, ediția a III-a*, îngrijită de Pr. conf. univ. dr.CHIRILĂ I., Cluj Napoca: Editura Renașterea;
7. Șebu, S., Opriș, D., Opriș M. (2000), *Metodica predării religiei*, Alba Iulia: Editura Reîntregirea,;
8. Timiș, V., (2003), *Evaluarea - factor de reglare și optimizare a educației religioase*, Cluj-Napoca: Editura Renașterea;
9. Timiș, V., (2004), *Religia în școală. Valențe eclesiale, educaționale și sociale*, Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană;
10. Verza, E., Verza, E.F (coord), (2011), *Tratat de psihopedagogie specială*, București: Editura Universității din București;
11. *** (2008), *Biblia sau Sfânta Scriptură*, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Preafericitului Părinte Daniel, cu aprobarea Sfântului Sinod, EIBMBOR, București;
12. *** *Programa Religie, cultul ortodox, clasa pregătitoare și clasa I*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3418/19.03.2013;
13. *** *Programa Religie, cultul ortodox, clasele a III-a – a IV-a*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5001/02.12.2014;
14. *** *Programa Stimulare cognitivă, clasele I - a X-a*, aprobată prin O.M.E.C.T. nr. 5234/01.09.2008.

Grupul de lucru:**Liana Maria MITRAN, coordonator Ministerul Educației****Marilena Gabriela ION, coordonator Inspectoratul Școlar Județean Teleorman**

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Coman Monica	Inspectoratul Școlar Județean Teleorman
Davidescu Tatiana Pompilia	Inspectoratul Școlar Județean Teleorman
Ion Marilena Gabriela	Inspectoratul Școlar Județean Teleorman
Cristea Maria	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria, Teleorman
Drăgan Aurelia	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria, Teleorman
Lăpădat Cristina	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria, Teleorman
Măldăeanu Ștefan Leonard	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria, Teleorman
Drăghici Viorel	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Roșiorii de Vede, Teleorman